

De vuurwants in het zonnetje

Peter Milders [jurist en redacteur van Straatgras; pmilders@chello.nl]

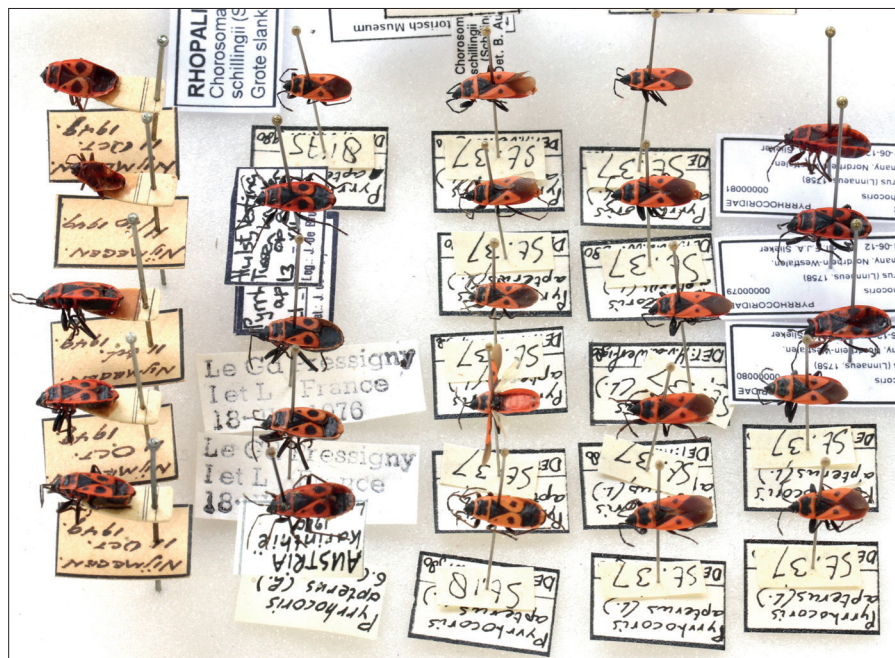
Het lot van een grote museumcollectie is dat delen daarvan onzichtbaar blijven voor het publiek. Conservator Bram Langeveld stelde daarom voor om eens aandacht te besteden aan de collectiestukken die bewaard worden in het geklimatiseerde collectiedepot in de Robert Fruinstraat. Was het misschien een idee om de vuurwants eens in het zonnetje te zetten? Dat was een schot in de roos, want op een warme, zonnige dag in april had ik deze prachtig getekende zwart-rode insecten bij mij in de straat in Rotterdam-Kralingen met een aantal natuurminnende burens staan bewonderen. In grote aantallen kropen de diertjes tussen de afgevallen bladeren op de stoep.

Warmteminned

De vuurwants (*Pyrrhocoris apterus*) is een warmteminnend insect van zo'n centimeter groot dat aanvankelijk alleen in de zuidelijke helft van ons land voorkwam. Geholpen door het opwarmende klimaat is hij aan een stevige opmars bezig en komt hij inmiddels in het hele land voor, vooral in de relatief warme bebouwde omgeving. Dat de dieren in groten getale door mijn straat struinden is niet verwonderlijk; de vuurwants voedt zich bij voorkeur met de afgevallen bladeren en vruchten van lindebomen, en daarvan staat er een aantal fikse exemplaren. Maar wanneer de gelegenheid zich voordoet voedt hij zich ook met sappen uit dode insecten, ook van soortgenoten.

Vliegen kan de vuurwants niet, de membranen van de voor- en achtervleugels zijn verkort. Daaraan dankt hij ook zijn soortnaam: *apterus* betekent vleugelloos. Nu hij niet vliegend aan belagers kan ontsnappen heeft de vuurwants een ander verdedigingssysteem ontwikkeld; bij dreiging verspreidt hij een onaangename geur.

De paring is bij vuurwantsen een intensieve en langdurige aangelegenheid. Mannetje en vrouwtje blijven uren- tot dagenlang aan elkaar vastgeklonken waarbij het vrouwtje het mannetje met zich meesleept, soms zelfs ruggelings.

▲ Vuurwantsen in de collectie van Het Natuurhistorisch. (Bram Langeveld)

De eitjes worden vervolgens in de zomer afgezet in tunneltjes. Eenmaal uit het ei groeien de jonge dieren (nimfen) in een aantal stadia door vervelling uit tot hun volwassen vorm (imago).

Wantsen in Nederland

In Nederland komen 641 soorten wantsen (Heteroptera) voor waarvan de meeste op het land leven en 64 soorten in of op het water. Twee families van die laatste dragen aansprekende namen als bootsmannetje (Notonectidae), die in het water leeft, en schaatsenrijder (Gerridae), die zich met zijn lange dunne poten op het wateroppervlak voortbeweegt. Enkele wantsensoorten beschouwen wij als plaagsoorten. Wie kent niet de beruchte bedwants (*Cimex lectularius*) die het op het bloed van de argeloze slaper heeft gemunt? Heb je die krenge eenmaal in huis dan moet professionele hulp ingeroepen worden om de insecten en hun eitjes te verwijderen.

De museumcollectie

In het depot laat de conservator mij de collectie vuurwantsen zien: 34 exemplaren, waarvan er zes in Nederland zijn verzameld, vijf in Nijmegen en een in Hulst.

Omdat Rotterdamse exemplaren ontbraken, heb ik vier vuurwantsen bij mij in de straat verzameld: twee volwassen dieren en twee nimfen. Deze zijn inmiddels in de collectie opgenomen onder de catalogusnummers NMR 996000204182 t/m -85.

▲ Een van de nieuwe aanwinsten uit Kralingen; NMR 996000204182. (Bram Langeveld)

Vuurwantsen zien?

Wilt u eens vuurwantsen in de vrije stadsnatuur zien, zoek dan op een warme dag in de buurt van een linde of op kaasjeskruid, ook een geliefde voedselbron. Grote kans dat u ze ziet. ◀

Bron

Aukema, B., Heijerman, Th., Kalkman, V.J. 2016 - Veldgids wantsen (deel 1) - EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden